

SCHIMBARILE CLIMATICE



EGALITATEA DE GEN



Funded by
the European Union



Finanțat de Uniunea Europeană. Conținutul acestui material nu reprezintă neapărat poziția Uniunii Europene sau a Programului de finanțare pentru cetățeni, egalitate, drepturi și valori (CERV). Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea de finanțare nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

CONTINUT



Introducere



Criza climatică



Ce este?



Care sunt cauzele?



Solutii posibile



Schimbările climatice și egalitatea de gen



Secetă



Agricultură



Sarcina



Vreme caldă



Migrația și deplasarea forțată



Dezastru de mediu



Bibliografie



Ce face organizația noastră?



Notă finală



INTRODUCERE

Acest material a fost creat pentru a fi oferit tinerilor, înainte de participarea la workshop-ul „**Egalitatea de gen & schimbările climatice**”, pentru a facilita o mai bună înțelegere și desfășurare.

Este important ca tinerii să conștientizeze schimbările climatice deoarece viitorul planetei depinde și de acțiunile lor.

Implicarea tinerilor este importantă pentru că aceștia au energia, creativitatea și determinarea necesară pentru a aduce schimbări semnificative.

Atelierul este realizat ca parte a proiectului **Don't call it change (DOCC)**, în parteneriat cu YouNet APS (Italia), Organosi Gi (Grecia), European Association World - Our Home (Letonia) și Dolnoslaska Federacja Organizacji Pozarządowych (Polonia).

Proiect finanțat de Uniunea Europeană, prin programul Citizens, Equality, Rights and Values (CERV).



Disclaimer: Fotografiiile din acest material sunt provenite din următoarele sursele: Canva, Unsplash și sursă proprie (ONG Mare Nostrum).

Ce este criza climatică?



Criza climatică este un termen care descrie încălzirea globală, schimbările climatice, precum și consecințele acestora.



Termenul a fost folosit pentru a descrie amenințarea încălzirii globale asupra planetei și pentru a susține accelerarea eforturilor de atenuare a schimbărilor climatice.



Efectele schimbărilor climatice sunt uneori descrise în termeni similari SCHIMBĂRILOR climatice, cum ar fi:



- **„catastrofă climatică”** (utilizată cu referire la un documentar realizat de David Attenborough în 2019 și Sezonul Australian de incendii 2019-2020)
- **„urgență climatică”** (11.000 de scrisori de avertizare ale oamenilor de știință în BioScience, și în The Guardian, ambele 2019)
- **„încălzire globală”** (Richard A. Betts, Met Office UK, 2018)



Schimbările climatice au un impact direct asupra tinerei generații și poate afecta mediul, economia și calitatea vieții. Și totuși... cum se pot implica tinerii?



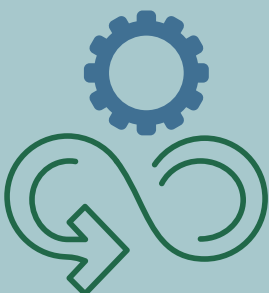
- **Educație și conștientizare** – un prim pas este informarea cu privire la schimbările climatice și împărtășirea cunoștințelor cu familia, prietenii și comunitățile din care provin.



- **Implicare civică** – participări la mișcările care promovează acțiuni pentru combaterea schimbărilor climatice.



- **Influențare prin social media** – tinerii își pot folosi vocea pe platformele de socializare pentru a atrage atenția asupra schimbărilor climatice și a nevoii de acțiune imediată.



- **Consum responsabil** – pot opta pentru produse durabile, reciclabile și pot susține brandurile și companiile care au practici sustenabile.

Care sunt cauzele schimbărilor climatice?

Cauzele principale ale schimbărilor climatice sunt legate de activitățile umane și impactul acestora asupra sistemului climatic global. Printre cele mai importante cauze se numără:

Emisiile de gaze cu efect de seră: Una dintre principalele cauze ale schimbărilor climatice este emisia excesivă de gaze cu efect de seră (GES) în atmosferă. Cele mai frecvente GES sunt dioxidul de carbon (CO₂), metanul (CH₄), oxidul de azot (NO_x) și fluorurile hidrocarburilor perfluorurate (HFC-uri). Aceste gaze formează o "pătură" în atmosferă, care absoarbe căldura și o împiedică să se disipe, conducând astfel la încălzire globală și schimbări climatice majore.

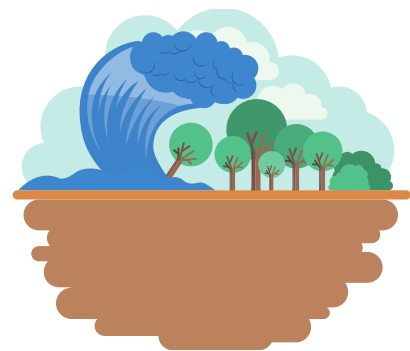
Defrișările și schimbările în uzul terenurilor: Reducerea pădurilor și schimbările în uzul terenurilor, cum ar fi conversia pădurilor în terenuri agricole sau urbane, conduc la eliberarea stocurilor de carbon acumulate în vegetație și sol. Aceste schimbări agravează criza climatică, deoarece pădurile joacă un rol crucial în absorbția CO₂ din atmosferă.

Producția și gestionarea plasticului: Producția de plastic, în special din surse petrochimice, necesită un consum mare de energie și poate elibera gaze cu efect de seră în proces. De asemenea, gestionarea neadecvată a deșeurilor de plastic duce la acumularea sa în mediul înconjurător, ceea ce poate afecta ecosistemele și biodiversitatea.

Poluarea industrială și a transportului: Emisiile poluante provenite din industrie, centrale electrice și transportul rutier contribuie la deteriorarea calității aerului și la încălzirea globală.



Climate
CHANGE



SOLUTII POSIBILE



- Combaterea schimbărilor climatice necesită acțiuni coordonate și susținute la nivel global, național, comunitar și individual.
- Iată câteva soluții cheie pentru a rezolva această problemă complexă:



TRANZIȚIA CĂTRE ENERGIIILE REGENERABILE



PROTEJAREA PĂDURILOR ȘI REFACEREA ECOSISTEMELOR



AGRICULTURA DURABILA



TRANSPORT DURABIL



CONSUM RESPONSABIL



ANGAJAREA ÎN ACTIVITĂȚI DE CONȘTIENTIZARE ȘI ACȚIUNE



PROMOVAREA ECONOMIEI CIRCULARE

SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI EGALITATEA DE GEN



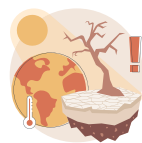
SECETĂ



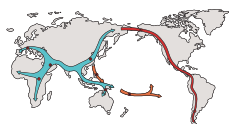
AGRICULTURĂ



SARCINA



DEZASTRE ECOLOGICE



MIGRAȚIA ȘI DEPLASAREA FORȚATĂ

1

SECETĂ



Există o mulțime de provocări cu care se confruntă femeile, în special în țările cu venituri mici și mijlocii, din cauza interferenței dintre inegalitatea de gen și schimbările climatice. Această situație evidențiază relația complexă dintre problemele de mediu și disparitățile sociale, în special în ceea ce privește rolurile, educația, sănătatea și bunăstarea femeilor.

În multe societăți, femeile sunt responsabile de asigurarea resurselor esențiale, cum ar fi hrana, apa și energia, pentru familiile lor. Mijloacele lor de subsistență sunt strâns legate de resursele naturale, ceea ce le face deosebit de vulnerabile la efectele schimbărilor climatice, cum ar fi seceta, precipitațiile nesigure și defrișările.

LIPSA APEI ȘI PROBLEMELE DE ZI CU ZI

Seceta și lipsa apei accentuează provocările cu care se confruntă femeile în asigurarea apei pentru gospodăriile lor. Necesitatea de a parcurge distanțe lungi, pe jos, pentru a colecta apă, de mai multe ori pe zi, nu este doar solicitantă din punct de vedere fizic, ci și consumatoare de timp, ceea ce le limitează participarea la alte activități și oportunități.

IMPACTUL ASUPRA EDUCAȚIEI

Schimbările climatice accentuează și mai mult decalajul educațional pentru fete. Sarcina sporită a colectării resurselor și a responsabilităților casnice lasă mai puțin timp pentru educație. Perturbările legate de climă pot duce, de asemenea, la căsătorii timpurii și la sarcini forțate, ceea ce are un impact asupra nivelului de educație al fetelor. Nevoia de a colecta apă și de a îndeplini alte responsabilități casnice poate face ca fetele să fie obligate să renunțe la școală.

Pe măsură ce resursele devin mai puține din cauza schimbărilor climatice, familiile pot acorda prioritate educației băieților în detrimentul fetelor, ceea ce duce la un acces inegal la educație și la abandonul timpuriu al școlii în cazul fetelor. Până în 2025, potrivit estimărilor Fondului Malala schimbările climatice vor împiedica **12,5 milioane** de fete să își finalizeze educația, ceea ce subliniază urgența abordării acestor probleme pentru a asigura egalitatea de gen și dezvoltarea durabilă.

Educarea femeilor poate duce la îmbunătățirea rezultatelor economice, oferindu-le acces la oportunități mai bune de angajare, competențe și cunoștințe. Acest lucru, la rândul său, poate contribui la o mai mare mobilitate ascendentă și la dezvoltarea economică.

Educarea femeilor și asigurarea accesului la servicii de planificare familială voluntară pot avea efecte pozitive de mare amploare, inclusiv îmbunătățirea oportunităților economice, îmbunătățirea rezultatelor în materie de sănătate, reducerea emisiilor de dioxid de carbon și abilitarea femeilor de a face alegeri în cunoștință de cauză cu privire la sănătatea lor reproductivă. Atunci când femeile sunt educate, este mai probabil ca acestea să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la sănătatea lor, ceea ce duce la scăderea mortalității materne, a mortalității infantile și a riscurilor de îmbolnăvire.

Educația insuficientă în materie de sănătate sexuală în școli poate contribui la sarcini nedorite. Prin oferirea unei educații cuprinzătoare în domeniul sănătății sexuale, îi putem împuternici pe tineri să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la sănătatea lor reproductivă, reducând numărul de sarcini nedorite.

RISCURI PENTRU SĂNĂTATE

Lipsa accesului la apă curată și la condiții de igienă adecvate prezintă riscuri semnificative pentru sănătate. Accesul insuficient la apă curată poate contribui la malnutriție, apa contaminată poate duce la boli transmise prin apă, iar condițiile neigienice din timpul nașterii stau la baza infecțiilor și a mortalității materne.



SĂNĂTATE



2

AGRICULTURĂ

Reprezentarea femeilor în rândul proprietarilor de terenuri rămâne disproporționat de scăzută.

Adesea, acestea întâmpină dificultăți mai mari decât bărbații în ceea ce privește accesul la bani și credite pentru a procura instrumentele esențiale, îngrășămintele și semințele.

Împreună cu oportunitățile limitate de educație, de sprijin financiar extern și de asociații de tip cooperativ, femeile sunt mai sensibile decât bărbații la impactul schimbărilor climatice și de mediu.

De exemplu, în situațiile în care nu dispun de proprietate asupra terenurilor sau în care nu sunt disponibile fonduri imediate, secetele pot devasta grav femeile din domeniul agricol.

Consecințele ar putea cuprinde pierderea terenurilor pe care le cultivă, imposibilitatea de a semăna culturile pentru sezonul în curs sau pentru sezonul următor și dificultățile întâmpinate în procesul de redresare.

Îmbunătățirea mijloacelor de subsistență ale femeilor angajate în agricultură și eliminarea "diferențelor dintre femei și bărbați în agricultură" are potențialul de a oferi femeilor un sprijin indispensabil și ar putea contribui, în plus, la reducerea emisiilor de carbon.

Femeile reprezintă aproximativ **43%** din **forța de muncă agricolă** din țările în curs de dezvoltare, însă randamentul lor pe unitatea de teren tinde să fie mai mic decât cel al bărbaților. Această discrepanță nu se datorează unei lipse de competențe agricole din partea femeilor.

Asigurarea unui acces echitabil la resurse pentru femeile din domeniul agricol ar duce la o creștere a randamentului cu **20-30%**, ceea ce ar permite furnizarea de alimente pentru **150 de milioane** de persoane care se confruntă cu foametea. Aici devine relevantă perspectiva reducerii emisiilor de carbon. În prezent, în condițiile în care o parte semnificativă a populației este subfinanțată sau marginalizată în mod activ, regiunile înzestrate cu resurse ample, cum ar fi alimentele, nu reușesc adesea să își atingă potențialul. Această dinamică exercită o presiune pentru extinderea dezvoltării terenurilor, determinând oamenii să caute noi zone agricole. Acest lucru poate duce, în cele din urmă, la defrișări, un factor care contribuie în mare măsură la emisiile de carbon.



Schimbările climatice și factorii de mediu pot avea un impact asupra sarcinii și a sănătății materne. Este clar că schimbările de temperatură, poluarea aerului și fenomenele meteorologice extreme pot avea consecințe semnificative atât pentru bunăstarea mamei, cât și pentru dezvoltarea fătului.

PERIOADELE FRIGUROASE - Perioadele de frig pot duce la scăderea lungimii fătului, având un potențial impact asupra dezvoltării fetale.

VALURILE DE CĂLDURĂ - Temperaturile ridicate din timpul verii pot crește riscul de deshidratare pentru femeile însărcinate, ceea ce poate contribui apoi la infecții ale tractului urinar. Deshidratarea poate perturba echilibrul materno-fetal și poate contribui la rezultate adverse.

Valurile de căldură pot duce la deshidratare, declanșând eliberarea de oxitocină, un hormon care poate induce contracții și poate duce la nașteri premature. Poluarea aerului și temperaturile ridicate din zonele urbane pot exacerba și mai mult acest risc.

POLUAREA AERULUI - Expunerea excesivă la un aer poluat, inclusiv PM 2,5 și ozonul, a fost asociată cu nașteri premature, greutate mică la naștere și nașteri de copii morți. Acești poluanți, care pot fi accentuați de schimbările climatice, au fost legați de rezultatele negative ale sarcinii. S-a demonstrat că poluarea aerului are un impact asupra fertilității. Studiile sugerează că expunerea la poluanți precum PM 10 și dioxidul de azot poate crește riscul de infertilitate și reduce șansele femeilor de a concepe un copil. De asemenea, expunerea crescută la poluanți atmosferici, cum ar fi ozonul și PM 2,5, în ultimul trimestru de sarcină a fost asociată cu un risc mai mare de apariție a mortalității infantile.



VIOLENȚA



Expunerea la căldură poate avea mai multe efecte fiziologice, afectând confortul, stabilitatea emoțională și bunăstarea generală a oamenilor. Condițiile de mediu calde și neplăcute par să genereze iritabilitate și gânduri agresive, precum și să reducă emoțiile pozitive.

Acești factori au un impact deosebit de semnificativ asupra femeilor, întrucât au fost raportate niveluri semnificativ mai ridicate de violență fizică și sexuală în timpul zilelor călduroase.

BOLI EPIDEMICE



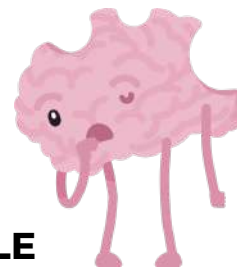
Schimbările climatice au potențialul de a influența modul în care bolile transmise prin vectori, cum ar fi malaria, febra dengue și boala Lyme, se răspândesc în diferite regiuni și pe parcursul anului.

Schimbarea climei poate crea medii mai potrivite pentru vectorii purtători de boli, cum ar fi țânțarii, condițiile mai calde și mai umede pot încuraja proliferarea acestora, permițându-le să se dezvolte și să răspândească aceste boli mai eficient.

În plus, impactul acestor boli poate afecta în mod disproporționat femeile.

Rolurile pe care femeile le îndeplinesc în mod obișnuit le pot plasa mai aproape de mediile în care se dezvoltă acești vectori, făcându-le mai sensibile la infecție.

Acest lucru se datorează adesea implicării lor în activități precum treburile casnice, agricultura și îngrijirea copiilor, care le pot crește expunerea la riscuri de captare a unei boli transmise prin vectori.



DEPRESIE, SINUCIDERE, BOLI MINTALE

Impactul schimbărilor climatice se extinde dincolo de problemele de mediu. Există tot mai multe dovezi ale unei legături între poluarea aerului cauzată de schimbările climatice și rezultatele negative la naștere. Aceste rezultate adverse pot avea consecințe nu numai fizice, ci și psihologice. Expunerea la poluarea atmosferică legată de schimbările climatice a fost asociată cu rezultate negative la naștere și cu probleme de dezvoltare la copii. Aceste probleme pot crește ulterior suferința psihică a femeilor, ceea ce poate duce la riscuri mai mari de afecțiuni precum depresia, sinuciderea și chiar demența.

Anxietate ECO

A apărut conceptul de "eco-anxietate", care afectează în special bunăstarea mintală a femeilor. Întrucât femeile poartă adesea responsabilitățile nașterii și creșterii copiilor, îngrijorarea cu privire la efectele schimbărilor climatice asupra sănătății și viitorului urmașilor lor poate declanșa suferință psihologică. Peisajul de mediu incert și riscurile potențiale pe care le prezintă schimbările climatice pot duce la anxietăți sporite cu privire la lumea în care vor crește copiii lor.



5

DEZASTRU DE MEDIU

Rapoartele de date arată că **80%** dintre persoanele strămutate din cauza schimbărilor climatice sunt femei.

De asemenea, femeile și copiii sunt de **14 ori** mai predispuși decât bărbații să moară în timpul unui dezastru. Acest lucru se datorează faptului că femeile reprezintă un procent ridicat în cadrul comunităților, în special în zonele rurale, unde sunt responsabile de asigurarea apei și a hranei pentru întreaga gospodărie, mergând adesea pe jos kilometri întregi în fiecare zi.

În ciuda faptului că majoritatea micilor fermieri din întreaga lume sunt femei (50-80%), acestea dețin mai puțin de 10% din parcelele pe care le lucrează și nu au drepturi legale asupra terenurilor pe care le cultivă. De fapt, legile din multe țări împiedică femeile să moștenească averi, să dețină terenuri, să aibă acces la credite și să dețină autoritatea părintească asupra copiilor lor.

În plus, conform cercetărilor efectuate de Organizația Națiunilor Unite, acestea au mai puțin acces la locuri de muncă și la diverse oportunități economice și, prin urmare, au mai puține șanse de a scăpa de sărăcie. Atunci când se produc dezastre, femeile au mai puține șanse de supraviețuire și mai multe șanse de a fi rănite din cauza inegalităților de gen de lungă durată care au creat disparități în ceea ce privește informațiile, mobilitatea, procesul de luare a deciziilor și accesul la resurse și formare.

Rolul tradițional al femeilor în unele societăți poate însemna, de asemenea, că femeile nu au avut ocazia să învețe să înoate sau că hainele pe care trebuie să le poarte le împiedică să se deplaseze în caz de scăpării de un pericol imediat.



6

MIGRAȚIA ȘI STRĂMUTAREA FORȚATĂ

Schimbările climatice pot provoca migrații și strămutări forțate din cauza unor fenomene meteorologice extreme, cum ar fi uraganele, inundațiile și secetele.

Femeile pot fi deosebit de vulnerabile în timpul acestor situații de urgență, deoarece se confruntă cu riscuri specifice legate de sănătatea și siguranța lor.

Femeile însărcinate și mamele care alăptează pot întâmpina dificultăți în ceea ce privește accesul la asistență medicală adecvată și la servicii de sănătate reproductivă în timpul unei perioade de criză. Acest lucru poate duce la complicații legate de naștere și de sănătatea maternă.

În multe societăți, femeile au adesea roluri care sunt strâns legate de resursele naturale și de agricultură, care sunt direct afectate de schimbările climatice.

Perturbările din aceste sectoare le pot afecta veniturile și mijloacele de subzistență. În unele societăți, rolurile și normele tradiționale de gen pot limita mobilitatea și puterea de decizie a femeilor, ceea ce le face și mai greu să facă față impactului evenimentelor legate de climă.

Este posibil ca femeile să aibă un acces mai redus la resurse precum educația și proprietatea funciară, ceea ce le poate împiedica capacitatea de a se adapta și de a-și reveni în urma șocurilor legate de climă. Deplasarea și migrația cauzate de schimbările climatice pot expune femeile la riscuri mai mari de violență, exploatare și trafic.



BIBLIOGRAFIE

<https://www.lanuovaecologia.it/crisi-climatica-entro-il-2025-oltre-12-milioni-di-bambine-e-ragazze-costrette-a-lasciare-la-scuola/>

<https://careclimatechange.org/wp-content/uploads/2015/11/Gender-and-Adaptation-Learning-Brief.pdf>

[http://eprints.lse.ac.uk/3040/1/Gendered_nature_of_natural_disasters_\(LSERO\).pdf](http://eprints.lse.ac.uk/3040/1/Gendered_nature_of_natural_disasters_(LSERO).pdf)

-

<https://www.lasvolta.it/1251/in-africa-la-crisi-climatica-impacta-di-piu-sulle-donne>

<https://lavoce.info/archives/94130/cambiamento-climatico-il-ruolo-delle-donne/>

<https://www.europarl.europa.eu/news/it/headlines/society/20171201STO89304/il-cambiamento-climatico-e-anche-un-problema-di-genere>

<https://interactive.unwomen.org/multimedia/photo/climatechange/en/index.html>

https://www.salute.gov.it/imgs/C_17_opuscoliPoster_222_allegato.pdf

<https://www.nbst.it/1613-cambiamenti-climatici-donne-vulnerabili-differenze-di-genere.html>

<https://www.aics.gov.it/oltremare/articoli/pianeta/donne-le-prime-vittime-del-cambiamento-climatico/>

<https://www.nationalgeographic.it/scienza/2022/09/il-caldo-estremo-impatta-negativamente-sulle-gravidanze>



MATERIALUL PRIVIND EGALITATEA DE GEN ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE A VOST PREGĂTIT DE YOUNET APS (ITALIA).

SUNTEM O ENTITATE DIN AL TREILEA SECTOR, ÎNFIINȚATĂ ÎN MAI 2010, CARE ACTIVEAZĂ ÎN DOMENIUL VOLUNTARIATULUI ȘI AL EDUCAȚIEI NON-FORMALE.





MATERIALUL PRIVIND EGALITATEA DE GEN ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE A VOST PREGĂTIT DE YOUNET APS (ITALIA).

SUNTEM O ENTITATE DIN AL TREILEA SECTOR, ÎNFIINȚATĂ ÎN MAI 2010, CARE ACTIVEAZĂ ÎN DOMENIUL VOLUNTARIATULUI ȘI AL EDUCAȚIEI NON-FORMALE.

OBIECTIVELE NOASTRE PRINCIPALE

- PROMOVAREA MOBILITĂȚII ÎN SCOP EDUCAȚIONAL, ADICĂ OFERIREA CETĂȚENILOR EUROPENI A OPORTUNITĂȚII DE A PARTICIPA LA EXPERIENȚE INTERNAȚIONALE ÎN SPRIJINUL DEZVOLTĂRII LOR PERSONALE ȘI PROFESIONALE;
- PROMOVAREA DIALOGULUI INTERCULTURAL PRIN INTERMEDIUL UNOR OPORTUNITĂȚI DE ÎNTÂLNIRE ÎNTRE CETĂȚENI DIN DIFERITE NAȚIUNI EUROPENE;
- PROMOVAREA CONȘTIENTIZĂRII PATRIMONIULUI CULTURAL EUROPEAN, ÎNCEPÂND CU DREPTURILE/DATORIILE CARE DECURG DIN APARTENENȚA LA COMUNITATEA EUROPEANĂ;
- ÎNCURAJAREA CETĂȚENIEI ACTIVE ȘI A ANGAJAMENTULUI TINERILOR ÎN SOCIETATE;
- PROMOVAREA FORMĂRII, COOPERĂRII ȘI COLABORĂRII ÎNTRE AUTORITĂȚILE PUBLICE ȘI ORGANIZAȚIILE NON-PROFIT;
- SPRIJINIREA INCLUZIUNII SOCIALE A TINERILOR CU OPORTUNITĂȚI REDUSE.

Notă finală

Stimate participant,

Informațiile din acest material reprezintă doar o mică parte din ceea ce înseamnă cu adevărat problemele pe care le provoacă schimbările climatice planetei noastre.

Materialul a fost creat pentru a vă oferi doar câteva informații esențiale despre criza climatică, dar punctul cheie al acestui atelier va fi contribuția dumneavoastră, a dumneavoastră și a celorlalți participanți. Vrem să vă auzim părerile, să vă înțelegem temerile și visele despre viitorul nostru colectiv. În dezbaterile care vor avea loc, vom explora diverse idei și vom căuta soluții creative pentru protejarea mediului.

Am fost încântați să aflăm că sunteți interesat să participați la atelierul nostru pe acest subiect important. Fiecare dintre noi joacă un rol important în lupta pentru protejarea planetei și asigurarea unui viitor durabil pentru generațiile viitoare.

Vă încurajăm să fiți deschiși, să vă pregătiți argumentele și să vă exprimați liber gândurile. Până atunci... așteptăm cu nerăbdare să vă întâlnim la atelier și să începem o schimbare pozitivă.

Cu dragoste și entuziasm, **YouNet APS**